

Aktivnosti vezane uz rješavanje statusa kemijskih inženjera i osnivanje inženjerskih komora

|| V. Tomašić*

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Sveučilišta u Zagrebu
Savska 16
10 000 Zagreb

Tijekom 2014. godine provedene su brojne aktivnosti u skladu s dugogodišnjom inicijativom kemijskih inženjera i srodnih nereguliranih profesija koje se zalažu za osnivanje *Hrvatske komore inženjera i tehnologa*. Aktivnosti su inicirali i u njima su sudjelovali predstavnici Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u suradnji *Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa*, *Hrvatskim inženjerskim savezom* i *Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske*. Inicirali smo i suradnju nekoliko tehničkih fakulteta čija temeljna djelatnost je usko vezana uz razvoj tehnologija (*Prehrambeno-biotehnoški fakultet Sveučilišta u Zagrebu*, *Tekstilno-tehnoški fakultet Sveučilišta u Zagrebu*, *Kemijsko-tehnoški fakultet Sveučilišta u Splitu*, *Prehrambeno-tehnoški fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmajera u Osijeku*).

Kronologija aktivnosti provedenih tijekom 2014. godine

Dana 20. veljače 2014. Odjel za kemijsko inženjerstvo Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) organizirao je okrugli stol na temu *“Republika Hrvatska na europskoj karti reguliranih profesija – poticaj zapošljavanju i gospodarskom razvoju”*. Tema rasprave odnosila se na reguliranje profesija u Hrvatskoj s osvrtnom na europsko reguliranje profesija i mogućnost strukovnog udruživanja hrvatskih inženjerskih struka u odgovarajuću inženjersku Komoru. Namjera je bila doći do najnovijih informacija o problematici i potaknuti nadležne institucije na donošenje novih propisa sukladno regulativi u državama članicama EU-a. Okrugli stol započeo je izlaganjima pozvanih uvodničara s različitih institucija te iz gospodarstva. Usprkos poslanim pozivima, u radu Okruglog stola nisu sudjelovali predstavnici ključnih institucija od kojih smo očekivali odgovore na ključna pitanja, tj. predstavnici Ministarstva gospodarstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Najvažniji doprinos raspravi dao je prof. dr. sc. Srećko Tomas, predsjednik Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI), upozorivši na neusklađenost zakonskih prijedloga koje se donose različita ministarstva. Naveo je da se prema Nacrtu Pravilnika o Registru Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, koji je izradilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u sektoru III. predviđa nadležnost za polja rudarstva, nafte, geološkog inženjerstva, kemijskog inženjerstva i pripadajuće grane, dok je s druge strane najavljeno da Ministarstvo gospodarstva tijekom 2014. planira donošenje više propisa uključujući i Zakon o osnivanju Hrvatske komore inženjera rudarstva, geologije i naftnog rudarstva, pri čemu je izostavljeno kemijsko inženjerstvo (kemijske tehnologije).



Okrugli stol “Republika Hrvatska na europskoj karti reguliranih profesija – poticaj zapošljavanju i gospodarskom razvoju” u organizaciji HATZ-a

Rezultat aktivnosti: Neformalni zaključci s Okruglog stola usmjerili su daljnje aktivnosti.

Od siječnja do lipnja pripremljeno je nekoliko dopisa koji su poslani na državne institucije mjerodavne za problematiku, uključujući Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. U Ministarstvo gospodarstva poslana su čak tri dopisa u kojima upozoravamo na potrebu da se u postojećem zakonodavstvu reguliraju pitanja vezana uz projektiranje i gradnju postrojenja kemijske procesne industrije i sustava u zaštiti okoliša. Kao dodatan argument naveli smo da prema raspoloživim podatcima, kemijska, prehrambena i srodne industrije koje primarno pokrivaju tehnološke struke sudjeluju s preko 50 % u hrvatskom izvozu. U dopisu ministrici Mrak Taritaš skrećemo pažnju na potrebu izmjene Zakona o gradnji ili donošenja posebnog zakona kojim će se urediti pitanje polaganja stručnog ispita te upotpunjavanja, usavršavanja i provjere znanja, definirati struke ovlaštene za izradu elaborata tehničko-tehnološkog rješenja kao i način stjecanja ovlaštenja za njihovu izradu. U dopisu poslanom ministru Zmajloviću osvrnuli smo se na propise kojima je regulirano područje zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj, posebice Zakon o zaštiti okoliša i Zakon o održivom gospodarenju otpadom. Ovim zakonima definiraju se preduvjeti prema kojima će *stručne osobe – ovlaštene inženjeri obavljati poslove zaštite okoliša i predviđa se njihovo udruživanje u Komoru inženjera i stručnjaka zaštite okoliša i prirode* (prema čl. 49 Zakona o zaštiti okoliša), odnosno najavljuje se koje će stručne osobe *imati pravo biti nositeljima izrade elaborata gospodarenja otpadom* (prema čl. 90., st. 3 Zakona o održivom gospodarenju otpadom).

Rezultat aktivnosti: Od ministrice dobivamo uljudan odgovor da će naše primjedbe biti razmotrene. Odgovor iz Ministarstva gospodarstva stiže tek u studenom 2014. Tajnik Ministarstva, gosp. Tomislav Stojak navodi da Ministarstvo gospodarstva nije nadležno za spomenuta pitanja.

Tijekom ožujka 2014. pokušavamo stupiti u kontakt s predstavnicima Sektora za industriju Hrvatske gospodarske komore (HGK) i Udruženja kemijske industrije. Molimo da se podrži naša inicijativa o potrebi donošenja zakona kojima će se ukloniti ograničenja punom ostvarenju slobode kretanja i pružanja usluga, što je moguće postići izmjenom nacionalnog popisa reguliranih profesija i donošenjem zakona kojima će se omogućiti strukovno udruživanje i osnivanje odgovarajuće inženjerske komore za kemijske inženjere i srodne inženjerske struke koje nisu bile obuhvaćene postojećim zakonima.

Rezultat aktivnosti: Dolazimo u kontakt s niže rangiranim djelatnicima Ministarstva gospodarstva koji se sjećaju Zakona o Hrvatskoj komori inženjera i tehnologa, ali ništa konkretno ne

* Prof. dr. sc. Vesna Tomašić
e-pošta: vtomas@fkit.hr

saznajemo. Dekan Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. B. Zelić uspijeva razgovarati s g. Krasićem koji otklanja mogućnost da se u okviru planiranog Zakona o osnivanju Hrvatske komore inženjera rudarstva, geologije i naftnog rudarstva obuhvate kemijski inženjeri i tehnolozi. Naknadno saznajemo iz internih izvora da se odustaje od izrade Zakona o osnivanju Hrvatske komore inženjera rudarstva, geologije i naftnog rudarstva.

Dana 9. lipnja 2014. na FKIT-u održan je inicijalni sastanak s predstavnicima fakulteta čije su dekanice i dekani prepoznali važnost inicijative o potrebi osnivanja Hrvatske komore inženjera i tehnologa i uputili na sastanak predstavnike svojih fakulteta. Sastanku su prisustvovali izv. prof. dr. sc. Jurislav Babić (PTFOS), izv. prof. dr. sc. Matko Erceg (KTF), doc. dr. sc. Sandra Nederal (PBF), akademkinja Vlasta Piližota (PTFOS), dr. sc. Dragutin Puček (PBF), prof. dr. sc. Vesna Tomašić (FKIT), izv. prof. dr. sc. Nataša Stipanelov-Vrandečić, prof. dr. sc. Božidar Šantek (PBF) i prof. dr. sc. Bruno Zelić (FKIT). Na sastanku je dan kratki pregled i pozicije svih profila stručnjaka koji završavaju srodne tehničke fakultete, s obzirom na mogućnost stjecanja statusa ovlaštenih inženjera. Izneseni su svi problemi i prepreke koje se javljaju pri realizaciji stručnih poslova u industriji koji se odnose na sve profile stručnjaka koji se obrazuju na našim fakultetima. Rezultati sastanka bili su sljedeći:

- (1) predloženo je osnivanje Radne skupine koja bi izradila prijedlog Zakona o hrvatskoj komori inženjera i tehnologa, pri čemu bi temelj za rad bio prijedlog teksta Zakona koji je predlagan 2005. godine u okviru HATZ-a;
- (2) predložena je izrada baze podataka o stručnim i razvojnim projektima koje su do sada za potrebe industrije izradili naši stručnjaci i
- (3) kao zakonski temelj za izradu prijedloga Zakona izdvojeni su sljedeći zakoni: Zakon o hrani, Zakon o kemikalijama, Zakon o zaštiti na radu i slični zakonski propisi koji nam idu u korist.

Rezultat aktivnosti: Dekani fakulteta predlažu svoje predstavnike.

Početkom srpnja održan je interni sastanak u HIS-u na kojem su sudjelovale predsjednica HIS-a, prof. Vjera Krstelj i prof. Vesna Tomašić. Prof. Krstelj predlaže da se pripremi opis strukovnih zadataka i poslova za struke/profesije koje bi bile obuhvaćene novim zakonom te plan i program stručnog osposobljavanja.

Rezultat aktivnosti: Dokumentacija je pripremljena u skladu s dogovorom i proslijedena u HIS.

Dana 11. srpnja u Vijećnici Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu održan je sastanak s predstavnicima pojedinih tehničkih fakulteta. Na sastanku su sudjelovali predstavnici fakulteta: doc. dr. sc. Sandra Nederal (PBF), prof. dr. sc. Jellica Zelić (KTF), izv. prof. dr. sc. Jurislav Babić (PTF), prof. Zenun Skenderi (TTF) i prof. dr. sc. Vesna Tomašić (FKIT). Sudionici sastanka dobili su uvid u sadašnje stanje i poduzete aktivnosti, donesen je plan budućih aktivnosti i raspodjela poslova. Provedena je rasprava o Nacrtu prijedloga Zakona o arhitektonskim i inženjerskim djelatnostima i donesena odluka o potrebi uključivanja u Savjetovanje o Tezama o sadržaju Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Nacrtu prijedloga iskaza o procjeni učinaka propisa te je donesena odluka o pripremi teksta očitovanja. Zaključeno je da će spomenuti predstavnici u nastavku aktivnosti pripremiti:

- opis strukovnih zadataka i poslova za struke koje bi bile obuhvaćene predloženim zakonom (na temelju uvida kako su to riješile struke uključene u odgovarajuće Komore)
- plan i program stručnog osposobljavanja (popis seminara, tečajeva, stručnih radionica i ostalih oblika stručnog osposobljavanja koji su se do sada povremeno održavali u organizaciji Fakulteta, strukovnih udruga i/ili društava);
- popis akreditiranih programa, radionica i sl. na sveučilišnim studijima ili akreditiranih programa cjeloživotnog učenja na

kojima se stječu potrebna znanja vezana uz opis strukovnih zadataka;

- popis programa stručnog osposobljavanja koji se provode u okviru postojećih Komora, a mogli bi se uključiti u plan stručnog osposobljavanja.

Rezultat aktivnosti: Predstavnici FKIT-a i PBF-a, a manjim dijelom TTF-a pripremaju dokumentaciju prema dogovoru, dok ostali predstavnici to nisu učinili niti sudjeluju u komunikaciji. Predstavnici FKIT-a uz podršku HDKI-a, HIS-a, HATZ-a i predstavnika hrvatskih tvrtki (PLIVA i INA) pripremaju i šalju primjedbe na Nacrt Zakona o arhitektonskim i inženjerskim djelatnostima. U dopisu upozoravamo na važnost tehnoloških (procesnih) projekata kao i na činjenicu da u RH zbog neprihvatljivih zakonskih rješenja ne postoje kompetentni stručnjaci za projektiranje, izgradnju i održavanje složenih građevina, postrojenja kemijske procesne industrije i prerade nafte te ostalih gospodarstveno-proizvodnih objekata. Posebno naglašavamo da je pri gradnji složenih industrijskih građevina i postrojenja potrebna suradnja stručnjaka različitih profila, razina znanja, kompetencija i vještina. Prema nekim naznakama (internetske stranice Ministarstva graditeljstva) neke od naših primjedbi su prihvaćene, ali nejasno je na koji način će se ugraditi u Nacrt Zakona i hoće li biti prihvaćene ili će se eventualno razmotriti potreba donošenja dodatnih zakonskih rješenja. Prema najnovijim informacijama Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja smatra da reguliranje poslova/djelatnosti projektiranja proizvodnih procesa nije u njihovoj nadležnosti.

U rujnu je održan sastanak u HIS-u na kojem sudjeluju gospoda Krstelj, Hrženjak, Tomašić i tajnik HIS-a, g. Podgorčić. Dogovorena je organizacija sastanka na kojem će biti okupljeni predsjednici postojećih inženjerskih komora.

U studenom 2014. održan je sastanak u Ministarstvu gospodarstva. Na sastanku su sudjelovali gosp. Alen Leverić, zamjenik ministra Vrdoljaka, dekan Zelić, nekoliko predstavnika FKIT-a i HDKI-a (prof. Jukić, Bolf, Tomašić) te član UO INA-e, g. Mayer.

Rezultat aktivnosti: G. Leverić obećao je da će podržati inicijativu kemijskih inženjera tijekom pripreme najavljenih zakona prije upućivanja u saborsku proceduru. Dogovoreno je da će se razmotriti da Ministarstvo gospodarstva bude predlagatelj budućeg zakona, pri čemu će se kao polazna osnova razmotriti nacrt Zakona o Hrvatskoj komori inženjera i tehnologa, koji je pripremljen 2005. godine u HATZ-u.

Dana 9. prosinca u HIS-u održana je Konstituirajuća sjednica na koju su uz organizatore pozvani predsjednici postojećih inženjerskih komora, predstavnici HAZU-a i zainteresirani pojedinci. Svrha sastanka je osnivanje Vijeća komora i reguliranih profesija. Cilj Vijeća je poticanje veće suradnje inženjerskih profesija, harmonizacija unutar inženjerskih struka i reguliranih profesija na razini RH te usklađeno djelovanje prema EU-u i Europskom vijeću inženjerskih komora (ECEC). Namjera HIS-a je intenzivnije uključivanje i doprinos uređivanju pitanja kompetencija reguliranih inženjerskih profesija, uključujući profesije koje su obuhvaćene postojećim zakonom ili će to tek postati. Najavljeno je i uključivanje u projekt EU-a koji će se baviti ovom problematikom.

Rezultat aktivnosti: Predlaže se osnivanje Savjetodavnog vijeća HIS-a za reguliranje profesija, priprema se članak koji bi se uvrstio u nacrt Zakona o arhitektonskim i inženjerskim djelatnostima i ispunjava se obrazac koji sadrži niz informacija, uključujući opis kompetencija struke/profesije, prijedlog pravnog akta kojim bi se profesija regulirala, nadležno tijelo za obrazovanje te propis/normu za obrazovanje/certifikaciju.

Krajem prosinca održan je sastanak s predsjednikom HATZ-a, prof. dr. sc. Vladimirom Androščecom. Dogovoreno je da će Odjel kemijskog inženjerstva HATZ-a u suradnji s drugim odjelima HATZ-a inicirati obnavljanje ranijih aktivnosti HATZ-a vezanih uz izradu Zakona o Hrvatskoj komori inženjera i tehnologa.